

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendő: „MURAVIDÉK” szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 202. szám.
Postatakarék számla száma 12980.
Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár — cm.-ként: szövegekért és nyilttér 1'50 dinár, rendes 1'— Din., apróhirdetés 0'70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

VIII. Évf.

Murska Sobota, 1929. június 23.

25. Szám.

Az amerikai gyáros és a munkásai.

Ami az államnál az államfő, ugyanaz kicsiben a gyáros.

Van-e olyan gyáros, aki úgy gazdálkodik, hogy a munkásai (a szemléletesség kedvéért egy kis túlzással élve) impozáns lófogatokon, a szerényebbek vagy takarékosabbak csak autókön járnak, a gyáros pedig villanyoson vagy éppen lyukas cipőben járná az utcákat és örülne annak, hogy a munkásainak ugyanolyan vagy talán „jobb dolguk” van, mint neki?

Nagyon sokan az első pillanatra úgy vélnék, hogy nincsen; mert nézetük szerint a gyáros „kihasználja” a vidéke embereit, akik a nyereségterményeket juttatják neki, mert ő úgy fizeti őket, ahogy neki tetszik (na egyedül „uralja” a vidéket); de kihasználja munkásait is, hogy az általuk nyújtott erőértéknek csak 50 százalékát fizeti. Tévednek! Az okos és jó gyáros nem törekszik arra, hogy fizikailag vagy anyagilag gyengítse kis államának lakosságát, bármilyen nyelven beszél is az illető. Ellenkezőleg, örül, hogy erőit erőben tudja tartani, hiszen ők adóznak neki. A fenti túlzással élve a jó gyáros azt monja: „Igaz, hogy az embereim „pflancolnak”, lófogatokon járnak, de veszik az általam gyártott autókat is, igaz, hogy kissé lyukas az én cipőm, de nem kell mezitláb járnom, nélkülözöm, szenvednem, mert meg tudok az embereimmel élni, hiszen tulajdonképpen tőlük élek, ők éltetnek családommal együtt. Nekem is kell dolgoznom, de nekik is. Egymást tartjuk. Én ugyan megtehetném azt, hogy a pénzemet a takarékbába teszem, nem dolgozok; én megélek... amde az embereim egymagukban nem tudnak megélni. Mi lesz, ha mindenik gyáros így gondolkodik? A munkanélküliek száma emelkedni fog, a pénz százalékos hozama napról-napra lejjebb esik, nem fogom megfizetni tudni értéktelen (bár sok) pénzzel a szükségleteimet, mert a gyártmányok ára, a megcsappant gyárak miatt, magasra emelkedik. Az éhes emberek forrongani fognak, lefoglalják a ta-

Politikai hírek.

Franciaország. Briand értesítette Stresemant, hogy magánmegbeszélést akar folytatni. Franciaország hozzájárul a Rajnavidék azonnali kiűritéséhez, amennyiben elfogadják a júliusi és augusztusi közös értekezleten, (amelyen az utódállamokat is érdeklő ügyek tárgyalatnának) a Young tervezetet.

Angolország. Macdonald már júliusban vagy augusztusban össze akarja hívni Londonba a flottaleszerelési konferenciát és eltökélt szándéka az angol csapatokat feltétlenül visszahívni a Rajnavidékről, tekintet nélkül arra, Belgium és Franciaország visszarendeli-e csapatait vagy nem. Szovjettel is megkezdte a tárgyalásokat a kapcsolatok újrafelvételére. A nyolcórás munkaidőről szóló washingtoni egyezményt ratifikálni fogja. Macdonald küszöbön álló washingtoni látogatásáról Borah szenátor úgy nyilatkozott, hogy ez a vizit jótétemény lesz az egész világ részére, mert megszüadítja a nemzeteket a lázas fegyverkezés felesleges kiadásaitól. Az utazás augusztusban lesz. Egyelőre pihenőre (?) Skóciába utazott, de hamar visszakészült, mert a múlt héten megérkezett Washingtonból Amerika új londoni nagykövete, aki Hoover elnöktől Macdonald részére meghívást hoz. Péntekre várták, meg is érkezett. Henderson külügyminiszter beszédet mondott, mely szerint a külpolitika alapeszméje az igazi

karékpénztárait, koldussá tesznek.“ („Az elsők utolsókká, az utolsók elsőkké lesznek.“)

Ez az amerikai gyáros a „jótékony” gyáros. A gyár pedig az kicsike kis állam, amelyben a kenyér adatik (nem elvétetik!). Ez az igazi állam, amelyben mindenki boldog! A gyáros és a munkás egyenlően jól él. E gyárban nem lesznek anarhisták, kommunisták, szocialisták és Habibulláhok, Vratár Jósák, sztrájkoló, elégedetlen emberek, legális és illegális rablók nevelve... Nem lesznek ártatlanul szenvedő kenyerüktől megfosztott családok stb.-ik.

Ember! Légy jó ember! Akkor nem kell kellogozni, akkor nem kell sáncokat huzni, akkor

nemzetközi együttműködés lesz. „Anglia mindenkinek barátja és senkinek sem ellensége.“ De a Joung-féle jelentés és a Rajna területének kiűritése az új angol kormány szerint nem Németország és Franciaország Madridban tárgyalandó magánügye.

Amerika. A gyarmatügyi miniszteriumban törvényjavaslatot dolgoznak ki, amely gondoskodik a nemzet erőinek megszervezéséről háboru esetére. Mussolini Rómában pedig azt a javaslatot terjeszti a minisztertanács elé, hogy a hadkötelek 65 éves korig emeljék fel. Eddig 55 év volt.

Népszövetségi Tanács. Stresemann a kisebbségi vita elnapolását követelte, mert a folyó ülés szakán lehetetlen e kérdésben a megegyezés, ugyanis az érdekelt államok szava eddig még nem jutott érvényre. Egy másik lehetőség lenne, hogy a kisebbségi kérdést, a hágai nemzetközi döntőbíróhoz eljuttassák azzal a kéréssel, hogy adjon szakvéleményt a *kisebbségek jogait* illetően. Briand arra kérte Stresemant, legyen azon, hogy a Népszövetségi Tanács bizottság egyhangú döntést hozzon és őva intette tanács bizottságot, a hágai nemzetközi döntőbíróhoz véleményének kikérésétől. (Hogy miért? arról nem szól a lap, úgy látszik Briand sem.) Dondurand is az elnapolást kérte. Stresemann újból kérte, hogy a bizottság függesse fel ama határozmányokat, melyek értelmében a kisebbsé-

gekkel fajrokon államok nem lehetnek tagjai a kisebbségi bizottságnak. Chamberlain védelmezi a hármass bizottság jelentését a kisebbségi kérdésben. Azt írja a Times-ben „a Népszövetségben képviselt hatalmak joga és kötelessége meggyőződni arról, hogy az új *megnagyobbodott államok igazságosan és méltányosan bannak-e el a kisebbségekkel.* A szeptemberin újból foglalkozni fognak a kérdéssel. A Népszövetségi Tanács elfogadta a kisebbségi jelentést, Dandurand és Stresemann is hozzájárultak az Adatsi-féle jelentéshez, de Stresemann kijelentette, hogy Németország fentartja elyi álláspontját. Briand külügyminiszter kijelentette, hogy a kisebbségeknek hozzá kell illeszkedni ahhoz az államhoz, amelyben élnek és kijelentette, hogy a Népszövetség mindenkor meg fogja védeni a kisebbségek jogait. A kisebbségi panaszokat a jövőben teljes nyilvánosság előtt tárgyalják.

KÖNYVE DEZSŐ:

Árnyas kis falumban...

Árnyas kis falumban, de boldog az élet,

Ehhez vonz engemet honvágy és szeretet.

Akár örömben, akár bánatomban, Legboldogabb vagyok kedves otthonomban.

Enyhe nyári napok, hevitő napsugár, Erényt, boldogságot a szívemben kitar

El-el nézem néha azt a kéklő eget, Napsugárban, ringó arany kalász tengert.

Boldogan hallgatom méhek zümmögését,

Barna kislány dalát — lombos fák zengését.

Csörgedező patak jaj de szépen mesél, Szerelem ébred, szívemben reménykél.

Késő alkonyattal a nap nyugodni száll, Bűvös virágillat, mosolygással kínál: Mosolygással, kedves zöld fű párna aljat.

Fáradt testnek, fájo szívnek ad nyugalmat.

Illatos szellőcskék nyaldossák az arcot.

Egy ábrándos lélek hűségére vágyom.

Hűség, a szerelem egy elrejtett titka, A falusi élet boldogító, ritka.

A hűségnek kulcsa a szív és érzélem, Minden szívet kitar a forró szerelem. Kis falmban ezért oly boldog az élet, Madár dala mellett áldom ezt a helyet.

nem kell gyilkoló szerszámokkal az uccán járni, akkor nem kell senkinek öngyilkosnak, vagy mástgyilkolónak lenni, akkor nem kell mértékletlenül a föld anyagát emberi formákba öntened, megszapornod, hogy éppen te légy az erősebbik, mert arra nincsen szükséged; akkor megtermi neked izzadságod nélkül is a jó lsten adad föl, a napsugár, a levegő és a víz az ételedet; a szép villádban a szép hűvös pincelakást; ehetsz pecsenyét, ihatsz bort, szivhatsz regália bukét stb. stb. És mindegyitek hálát fogadni az lstennek, hogy megteremtettetek és a földi paradicsomot élvezhetitek. Hol van ez az európai jó gyáros? N.

HIREK.

HETI NAPTÁR

JUNIUS 30 nap. 27. hét.

Hó és hét nappal	Róm. kath.	Protestáns
23 Vasárn.	5. Edítroda	5. Basil.
24 Hétfő	K. János sz.	Johann d.
25 Kedd	Prosper	Eulógus
26 Szerda	Virgiliusz	Jeramias
27 Csütör.	László	Philippin.
28 Pént.	Vidovdán	Leo és J.
29 Szom.	Péter és P.	Péter és P.

Vásárok:

24.-én Varazsdin, 27.-én Belatinc.

Időjárás:

Száraz, meleg idő remélhető, elvéve rövid ideig tartó esővel.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	225—
"	Rozs	"	220—
"	Zab	"	250—
"	Kukorica	"	250—
"	Köles	"	200—
"	Hajdina	"	220—
"	Széna	"	50—60
"	Bab cseres.	"	600—
"	vegyes bab	"	400—
"	Krumpli	"	80—150
"	Lenmag	"	600—
"	Lóhermag	"	2400—
Bika	7—	8—	9-50 10—
Úszó	7—	7-50	8-50 9—
Tehén	4—	5—	6— 8—
Borjú	—	—	12— 12-50
Sertés	15—	15-75	
Zsir I-a	29—	30—	
Vaj	35—	40—	
Szalonna	23—	25—	
Tojás 1 drb.	—	—	80

Valuta:

Zürichben 100 Din = 9-127 sfrk

100 Doll. (E. A.)	adnak itt	5610 Din-t
100 Pezoért (Urug.)	"	4900 "
100 Márkért	"	1320 "
100 Frankért (Páris)	"	215 "
100 Pengőért	"	990 "
100 Schil. (Bécs)	"	798 "
100 Cseh kor.	"	168 "

Az elrabolt sziv.

(A régi török megszállás időkéből.)

Irtá: SÁRDI GYULA.

(Folytatás.)

A vén basa tán fel is szedte volna már sátorát, ha fiának biztatása vissza nem tartotta volna, akinek már a hadvezetést is átadta. A fiatal török legényt szívének vonzó szerelme tartotta vissza, és elhatározta magát, hogy Juliskáért feláldozza életét is, de azt el nem hagyja!

V.

Az utolsó éjszaka.

A támadó csapatok híréből a törököket már többé nem lehetett vissza tartani; a következő napon a fiatal török elrendelte a törökök távozását, melyet a táborban már ki is hirdettetett, sőt azt is, hogy az utolsó éjszakán Juliskát elrabolja és magával viszi. Tervének biztosabb végrehajtása végett, két legjobb török barátját választotta maga mellé s napnyugtakor elindultak a nyugat felőli árokba. Innen találta legjobbnak a kastély megközelítését. Mivel Juliskát már többször látta estéknél az erkélyen, tervének végrehajtása céljából hosszú

— **Üdvözet a távolból.** Szeretett hazánk Mura vidéke fogadja szívélyes üdvözetünket Franciaországban dolgozó honfitársaktól, akik szeretettel gondolunk reátok és kérünk benneteket, ti is gondoljatok reánk. Hála a jó Istennek ez ideig erőben és egészségben vagyunk, amit viszont néktek is kívánunk tiszta szívükből: Ritoper V. Hodos; Fartek S., Seruga E., Seruga S., Seruga J., Nemes J., Lainscsák J. Sálóvci; Matus J. Dolenci; Pocsics J. Csekecska vész.

— **Gőz- és Kádfürdő Murszka Szobotán.** Ha tekintetbe vesszük, hogy Radkersburgnak, amely kevesebb lakossága, mint Murszka Szobota gőz- és földbesülyesztett kerámitkád fürdője van, csodálkozunk kell azon, hogy Murszka Szobotának máig sincsen. A háboru a katonaságot rászoktatta a tisztaságszeretetre és különösen azokat, akik kádifogságba kerültek. Ha M. Szobotán e körülményeket szemügyre veszi, akinek egy gőzgepe van és a fáradt gőzt vízmelegítésre és gőzfürdőre használhatja fel, a saját zsebe ellen vét, ha egy 6—8 kabinos fürdőházat nem épít, amellyel nemcsak, hogy egy-két embernek nyújt existenciát, nemcsak hogy jótékonyan hat a fürödni kívánó embertársaira, hanem szép jövedelmet is biztosít magának. Faluról is bejönne az okosabb gazdák. Gőzgeptulajdonosok! Ha van egy kis pénztek, építsetek egy helyes praktikus fürdőházat. Ha az illetőnek van némi vállalkozási tehetsége, még egy kis gőzmozdát is építhet hozzá néhány év múlva. A fürdőháznak nem messze a várostól a Lendva mellett kellene lenni, hogy a szennyvizek abba befolyhassanak. Közé-

lebbi felvilágosítással szolgál a szerkesztőség.

— **A m. szobotai szeszki poglavár ur közhírré teszi,** hogy Deutsch Franc sotinai községi előjáró elköltözött, helyébe Svetanics Alojz került, aki szintén Sotinán 79 számú házban lakik. Képviselő testületi taggá Janez Wolt kömüves sotinai lakos lett kinevezve.

— **A helybeli gimnáziumban** az érettségi vizsgák beveződtek. A múlt heti jóremenyességünk (amint azt már tíz év óta megszokhattuk) nem vált valóra. Három tanuló, aki nyolc éven át megfelelőnek nyilvánított, megbukott. Az ifjuság 18.-án este tartotta bankettjét Hidvégen, amely csak 19.-én a reggeli órákban jó kedvvel végződött.

— **A tehervonat,** amely 19.-én este érkezett M. Szobotára Ljutomer felől elgázolt egy bratonicci tehén fogatot, mert Skáfár József, aki a szekéren ült süketnéma, nem hallhatta a gőzös füttyjelzését. Skáfár háttal ült az érkező vonat felé, így nem is láthatta annak érkezését. Az egyik tehén azonnal elpusztult, a másiknak szarvai törtek le. A szekér eltört. A rajta ülő süketnéma kisebb zuzódások árán megmenekült a haláltól. Skáfárt a m. szobotai kórházba szállították; 20.-án este még láztalan volt.

Tavaszi köszöntő.

Virágos tavasznak
Dalával köszöntlek,
Legszébb virágszála
Te a kerek földnek!
Dalban simul lelkeim
Hozzád szellem — csókra —
Vagy ha nem akarod,
Csak egy, csak egy szóra:

Virágoros tavasz
Rámcsókoltá lelkét,

Rózsabimbó ajkkal
A nyár izenetét.
Azt suttogja nekem
Tavaszi rózsás szája,
Hogy elég a lelkem
Szerelmem nyarába' . . .

Hadd égjen, nem bánom,
Szívem is akarja:
Hisz' annak a nyárnak
Te lész forró napja!

JUVENTUS.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Zágrebben** nagy ünnepek keretében felszentelték az ujonnan épült érseki szeminárium és gimnázium épületcsoportját.

— **Zágreb, Ljubljana példájára** felhívta az érdekelteket a kenyérrák mérséklésére, mert a liszt árak nagy mértékben estek. A tanács luxuskenyér árát egy dinárral, a közönséges kenyér árát 75 parával kívánja leszállítani. A pékek ebbe nem mennek beie, mert még sok gabonájuk, lisztjük van a raktárakban.

— **A nagytőkepénzesek** váltsága kerülnek? Krausz Simon budapesti pénzkirály után megy Castiglioni Camilló olasz származású bécsi pénzkirály, akinek utcai voltak, mérhetetlen kincsekkel rendelkezett. Mindezeket a pénzkerülnek s amerikai milliárdosok versengenek értük. Összeroppantását az amerikai pénzpiac okozta, amely kamatjövödelmekben az egész világ pénzeit felszívja. Így jártak a Bajor motorművek is; a tőkéje kivándorolt észrevétlenül és ezért Castiglioni az igazgatóság tagjai sórából körülveték. Vagyont árverezik.

— **Varsóban** f. é. okt. 4.-én lesz a nagy nemzetközi aviatikus kongresszus, melyen ötven állam delegáltja vesz részt. Főtárgy a

kötelet vitt magával, amelynek végére hurkot kötött. Odaérve két társát hátrahagyta, maga pedig az árokkanyarulatban a kastélyig lopódzott. Nap nyugatról veres felhők emelkedtek az égboltozatján, amelyek rózsaszín sugarai a kastélyra levilágítva Juliskát az erkélyen láthatóvá tették. Talán még sohasem volt olyan szép mint éppen most. A török legény szíve nagyot dobant. Tervének végrehajtásán megállapodva, hogy Juliskát az erkélyről a kötéllel saját ölébe rántja, most már csak arra az alkalomra várt, midőn az ebek, akiktől iszonyodott a vacsorájuknál lakmároznak. Ez az idő legalkalmasabb a terv végrehajtásához. Elérkezett ez az idő is. A konyhacseléd az ebeket eledelük elfogyasztására hívta. Csakhamar megkondult imára a templom harangja. Juliska imára összetett kezekkel az erkélyen kihajolt a török a következő pillanatban ügyes lendítéssel a kötelet a szerencsétlen leány nyakába vetette, de célt veszítve, Juliska egy sikoltással az erkélyről fejjel lefelé a kutba zuhant s szörnyet halt.

Az ebek Juliska sikoltására dühös ordítással rohantak a menekülő törökre, s néhány perc múlva darabokra téptek. Két társa eszeveszett

örültséggel menekült nyugat felé, az árok fenekén. A szülőknek cselédségnek, akik Juliska megmentésére siettek, iszonyatos látvány tárult fel előttük. A hold felvilágosításától ott látták Juliskát a kutviz felszínén szép fehér estélyi ruhájában s kötéllel a nyakán, amelynek egyik vége a kut párkányába volt akadva. Keserű sírások közt vették ki a kutból, gyilkosára csak széttépett ruhafoszalányairól ismertek, hogy török volt!

Másnap kora reggel megkondult a harang a templom tornyában, talán soha oly szomorúan mint most! Rosz hír gyorsan terjedt, olyan mint a szikra! Mely a tüzet szórja egy házról másikra.

Pár óra múlva az egész falu s az egész vidék tudta Juliska halálát. Holttestét ravatalra helyezték s temetését a délutáni órákra kitűzték.

VI.

A törökök távoztása.

Már indólóban voltak a törökök a basa ki fiának elpusztulásáról még semmit nem tudott, aggodva kereste fiát a táborban, a támadó csapatok előőrsei a közeli erdők széléiben helyenként mar látványosok voltak. Ebben az időben jelent meg a basa előtt

jiának két társa, akik az utolsó órában vallották csak be a basa előtt fiának szerencsétlen, gyalázatos halálát. A már felindult basa, fia elpusztulásának hírére keserves haragra gyuladva felbőszült népével egyenesen a templomnak rohant, hol Juliska utolsó tisztességtételén az istentiszteleten a nép együtt volt. A holttest a templom bejárata előtt volt elhelyezve. A basa a templomot körül fogta, elérhető részeit felgyújtatta, falait romba döntötte. Itt haltak el Juliska szülői és hozzátartozói is. Juliska holttestét a lakásra visszavitte, s miután személyesen meggyőződött fia elpusztulásáról, a szerencsétlen holt leány szívét kivette és fia testének maradványaival együtt megával vitte. A holttestet az ottani kutba dobatta. A felindult török csapat a kastélyt kirabolta és romba döntötte.

Innen dühös haraggal Nagykannizsának indult.

VII.

Juliska sirja körül.

Ezt a helyet most magas fák árnyai a fák alatt vastag levél és szép csoportos virágos metring borítja. Ide jár ki a község fiatalosága a leányok, ka valamely célra kell, hogy metringből koszorut fonjanak. (Folyt.)

léghajózási jog egyöntetűvé tételére és a légügyi postaforgalom rendezése.

— **Gróf Andrássy Gyulát**, az osztrák-magyar monarchia utolsó külügyminiszterét, aki veséjében szenvedett, nagy pompával temették.

— **Repülőgép szerencsétlenség sűrű köd miatt.** Sok pilóta halálát okozta a köd, mert a benne repülő könnyen elveszti egyensúlyérzetét s a látás útján üntudatosá vált „föntlenti” tájékozódását. Uzelac Teo őrnagy azonban nem így járt, hanem úgy, ahogy a sötétben sebesen haladó, neki megy a falnak, ő is a köd miatt nem látott, hegynek ment neki. Gépe ronccsá vált. Uzelac súlyos sérüléseket szenvedett, de az életveszélyen túl van.

— **Az egyiptomi király** Berlinben van fényes kísérettel dr. Hassán Nusheb pasa berlini egyiptomi követ társaságában. Mindenfelé lelkesen ünneplik. Fuad király berlini vizitjét dr. Stohrer kairói német követ készítette elő.

— **„Sárga madár”-nak** nevezett oceánrepülőgéppel négy utas Old Orchardban felszállott. Az Atlanti óceán felett szép időben 161 kilométeres sebességgel haladt. Benzin hiány miatt nem repülhetett a francia gép az utasokkal Párisig, hanem Santander közelében le kellett szállnia. A francia aviátikusok folytatták utjukat Párisba. Bordeaux közelében ismét benzinhiány miatt újból leszálltak. Szerencse, hogy e benzinhiányok nem az Óceán felett jelentkeztek.

a házasság érdekelni kezdi őket, mert megtalálják azt, aki nekik való férfi. A leányok maguk akarják a férjüket választani, mert a házasságkötés után elég teher hárul rájuk, még ha jól is választottak. A divatkirályok hiába diktálnának olyan szoknyát, amely a bokát eltakarná, ha azt a mai leányok nem akarják. Boote bíró ha nem is foglalta bele ítéletébe a modern flapperok kódexét, mégis arra az álláspontra helyezkedett, hogy a flapper szoknyáját nem lehet rendőrileg megmérni és a bíróság nem szabályozhatja, hogy a leány napjában hányszor puderezze az orra hegyét.

— **Limogesben Franciaországban** egy bírósági ítélet miatt, amely szerint Charles Barataud egy gazdag gyáros fia, aki sofförjét és barátját meggyilkolta, csak életfogytiglani fegyház büntetést kapott, egy nagy tömeg megtámadta és ostromolta a törvényszék fogházát, hogy agyonverje a sofförgyilkost. Katonaságnak rendőrségnek kellett ismételtén kivonulni, hogy a gyakran összeszedelőzködő tömeget szétugrassa. Az összeütközések során a katonaság és a rendőrség részéről ötven ember, a tüntetők részéről vagy százan megsebesültek.

— **Gf Polignac** francia pezsgőkiviteli társaság igazgatósági tagját, aki Newyorkban a legelőkelőbb szállodákban lakott letartóztatták, mert amerikai alkoholcsempészbanda vezére volt. 25000 dollár kaució ellenében szabadon bocsátották, de ha rábizonyul a bűnössége — azzal védekezik, hogy amerikai hajók részére szállította az italokat — ötévi fogházra lesz ítélve.

— **35 ezer dollár ára gyémántot loptak el egy ékszerésztől.** Harmincezer dollár értékű foglalatlan gyémánt tűnt el Newyorkban, a West 46-ik utca 74 szám alatt levő Sol Van Wezel ékszerész cégtől. Két táskában volt külön elhelyezve a páncélszekrényben az ékszer. A szekrény nyitva volt. Az üzlethelyiségben a két cégtárs és nyolc alkalmazott tartózkodott. Jack Sequiera, a cég huszéves hivatalnoka, délben féltizenkét óraker a drága köveket betette a páncélszekrénybe. A főnök néhány perc múlva benézett a szekrénybe és a vagyont érő kövek akkor már eltűntek. Idegen a helyiségben nem járt. Sequiera az egyik cégtársnak a fia. A gyémánt utóljára az ő kezében volt, ugyanis eladás céljából megmutatta egy vevőnek. Idegennek nem lehetett a páncélszekrényhez jutni, mert át kellett volna mennie az irodán és a műhelyen, azt pedig többen látták volna. A rendőrség az ékszerlopási ügyben megindította a nyomozást. Wezel, az egyik cégtárs, megtagadott mindennemű felvilágosítást a nyilvánosság számára a lopási ügyvel kapcsolatban.

— **1,500,000,000 dollárt adtak ki hirdetésekre.** Az Egyesült Államokban 1927-ben 1,500,000,000 dollárt költöttek el hirdetésekre. Ennek az óriási összegnek a fele napilapban megjelent hirdetésekre ment. Ezt az adatot a National Bureau of Economic Research adta ki és azt a gazdasági bizottság, amely Hoover elnök megbízásából most fejezte be az ország gazdasági helyzetére vonatkozólag a vizsgálatot, felvette a jelentésébe. Az összegben benne van a folyóiratok hirdetése, a plakátok költsége és a rádióon továbbított hirdetések ára.

— **A La Manche csatornába zuhant repülőgép.** Egy angol utasszállító repülőgép, amely Angolországból naponta többször ide a kontinensre és vissza repült, hétfőn délelőtt a csatornába zuhant géphiba folytán. A repülőgépen 11 utas volt. Három valahogyan kikerült, de a többiek bezárt kabinokba fuladtak a pilóta és a mehanikussal. Állítólag bűnös könnyelműség forog fenn, mert olyan pilóta lett alkalmazva, aki önállóan gépet nem vezetett, bár néhány hónappal ezelőtt szabadult fel.

— **Sok tekintetben előbbre van Amerika Európánál**, de ebben hátrább; ennek tanujelét adta a következő eset: Nagy megütközést keltett, hogy Hoover elnök felesége legutóbbi fogadása alkalmával egy olyan aszszonyt is fogadott, akinek a férje néger. Egy demokrata szenátor (hogyan lehet egy ilyen ember szenátor?) indítványt terjesztett a kongresszus elé, hogy az elnök felesége ezentúl pontosabban vizsgálja át a meghívott vendégek névsorát.

Miért ?

Miért lehet a lapokban oly gyakran olvasni „repülőszerencsétlenségről”, pedig nem a szerencsétlenség repül, hanem a repülőgép jár szerencsétlenül ?

Torma.

Anyós (az asztalnál): „Oh! Ez a finom bor valóban kellemes áromájú és a nyelvet összehúzó.

Vő (derült arccal): „Hála Istennek! No ebből nagyon sokat fogok hozatni számára.”

Eladó

kisebb malom részére, gráci gyártmányu, jókarban lévő, acélrótd burkolatu teljesen új

koptató gép

OBÁL JENŐ molnárnál
PERTOCSÁN.

Terjessze és olvassa
a „Muravidék”-et!

5 világrész és mindenütt Palma

!!!Azsia!!!Afrika!!!Amerika!!!
Ausztrália!!!Europa!!!Azia!!!
!!!Amerika!!!
...Palman járj, ha
...Dolgod végzed,
...Kitartásra
...Frissességet
Ad Palma

...Minden tájon,
...Tengerszélien,
...Munkásságnak
...Nyáron, télen
Kell Palma

!!!Azsia!!!Afrika!!!
Europa!!!Azia!!!
!!!Ausztrália!!!Europa!!!
!!!Europa!!!Azia!!!Af

PALMA

— **A Vezuv** a múlt hét csütörtökén enyhébben működött úgy, hogy a három napi izgalom lecsendesedik. Az emberek visszaérkeznek falvaikba.

— **Ötvenezer cigány él az Egyesült Államokban.** Az egyetlen amerikai cigány gyógyszerész „hivatalos” kijelentése. Az arkansasi Fort Smithbe való F. H. Cole, az egyetlen cigány származású gyógyszerész az egész Egyesült Államokban, s aki egyúttal a cigányok ügyeinek legnagyobb szakértője, az American Druggist című szaklap legutolsó számában cikket írt, amelyben többek között azt a kijelentést tette, hogy az egész Egyesült Államok területén nem lehet több cigány, mint ötvenezer. A cigány gyógyszerész szerint azok, akiket a cigányok erre maguk közül kijelölnek, állandóan mnnkálnak azon, hogy az egyes törzsek vándorlását, hollétét ellenőrizzék.

— **Egy yonkersi flapper győzelmet aratott az elavult elvek felett.** Mr. Antonio Lupica yonkersi asszony csalódva távozott el Boote bíró szobájából, mert a bíró az anya ellen döntött, mikor ő panaszt emelt a

leánya ellen, aki több szabadságot kívánt az eddiginél a maga részére. Az anya ugyanis házi fegyelemhez akarta a leányt szoktatni, el akarta tiltani a ruzstól, a rövid szoknya viselésétől és azt kívánta, hogy a tizennyolc éves leány keresetét az utolsó centig számolja el és adja oda az anyjának, végül pedig, mikor a leánya a nagynénjéhez költözött, az anya bírósági paranccsal akarta visszahozatni. A leány a bíróság előtt harcolt a szabadságért és győzelmet aratott, a bíró ugyanis azt tanácsolta az anyjának, hogy a leányának engedjen az eddiginél több függetlenséget. Miből áll ez a függetlenség? A 18 éves flapper a maga „egyéni” életét önállóan akarja berendezni mert a kódax, melyszerint a jelenlegi korszak leánya élni akar, lényegesen eltér a múlt század törvényeitől. A mai leányt nem lehet — így védekezett Josephine, a yonkersi flapper, a házasságba bekényszeríteni tisztán a férjhezmenetel kedvéért. A mostani leányok nem azért mennek férjhez, mert bizonyos elért évek arra kényszerítik őket, hanem akkor választanak élettársat, mikor

Közgazdaság.

A jugoszláv buza. A rak-táraink tele voltak. Kiszállítani a nagy hidegek miatt nem lehetett a búzát, amely a befagyott Dunán vesztegelt. Ötezer vagon buza állott a kivitel rendelkezésére. Az áraink jóval felette állottak a vilápiaci paritásnak s ezért a buza értékesíthető nem volt; a gazdák feletették marháikkal, A szállítási tarifa 20%-os leszállítása sem segíthetett és talán az ingyenes szállítása segíthetett volna a nagy árkülömbözöt miatt, amely a bel- és külföldi árak között fennállott. A 360—370 dináros búzát ma 230—240 dinárral kötik, sőt a Vajdaságban 180—190 dináros áron is adták. Az ezévi termés kilátások az egész világon igen jók és ezért az eladásra szánt produkció nem rentabilis. Kényszerítve leszünk másfajta mezőgazdasági terményeket termeszteni, amelyek hasznót hoznak, amelyekkel a magasan álló állatárakat lehet állattenyésztés fokozásával haszunkra igénybe venni. A gyümölcsstermesztés, takarmánytermelés, a len és kendertermesztés, a komló és az olajmagvak termelése, a dohánytermelés a gyógynövények termelése mind hasznosabb, mint a búzatermelése. Jugoszláv külkereskedelmi intézet fog alakulni, amely állandóan szemmel fogja kísérni a termények árait, eltolódásait, értékesítési lehetőségeit s az fog évenként utbaigazítással szolgálni, hogy melyik termény a legkeresettebb és legdrágább. Azt a növényt kell aztán majd természetesen az olcsóbbak helyett.

A vrsaci bor kereslete kisé megindult, de az utóbbi hetekben még kisebb lett mint volt. Nem remélik, hogy a kilencszáz vagon bor az új termésig elfogy. Most folytak a tárgyalások, melyek a fogyasztási adónak 1 dinárra való leszállítása érdekében tartatnak. A fuvardíj leszállítását is kilátásba helyezte a földművelési miniszter.

A külföldi háztulajdonosok védelme Ausztriában. A külföldi háztulajdonosok nemzetközi védő szervezete akciót indított azoknak a külföldi háztulajdonosoknak érdekében, akik a lakástörvény következtében nemcsak semmi jövedelmet nem élveznek házaikból, hanem még a reparációs költségeket is fizetniük kell. Az egyesület felhívja mindazokat a külföldi háztulajdonosokat, akiknek Bécsben házuk van és különösen azokat, akik házaikat 1922 előtt, tehát a lakásvédelmi törvény életbeléptetése előtt vették, hogy közöljék címüket az egyesülettel. (Internationaler Schutzverband Ausländischer Hausbesitzer in Oesterreich, Wien III. Kundmannngasse 12.)

Hoover elnök szentesítette az új mezőgazdasági amerikai törvényt, amely az európai mezőgazdasági termelésre nagyon fontos; mert ezzel lehetővé tétetik, hogy nagyon olcsón eladhas-sák az amerikaiak búzájukat. Ötszázmillió dollár értékig ad a kormány anyagi támogatást, hogy Amerikán kívül elhelyezhessék a gabonát. Ez újabb veszedelmet jelent az európai búzatermelésre.

A bukaresti nemzetközi agrárkongresszus a búzának áreséséről tárgyalt. A földművelésügyi miniszterünk öngyméltósága szintén részt vett a kongresszuson s megállapították azokat a módokat, amelyekkel a buzaárak stabilizálhatók lennének. A román király a Román Korona nagy keresztjével küntette ki őt.

Gazdálkodás.

A házi állatokon most élőködő rovarok közül jelenleg a „kétszárnyuak“ „rövidcsápuak“ azok a nagyobb rovarok, melyek az állataink vérért szivják. Ide tartoznak a „pöcsökök“, „legyek“ és „bögölyök“. Ez utóbbiakról óhajtok néhány sort írni. A bögölyök (oestrída) nagy legyek, melyek álcakorukat állatok testében töltik. Az álcák ceruza vastagok, másfél centiméter hosszúak tizenkét gyűrűből állanak. A gyomorban, a bőr alatti kötőszövetben élnek leggyakrabban; néha az arccsontok üregeiben is találhatóak, amelyekben kifejlődve elhagyják a gazdaállatukat és a földben hordóalaku bábbá formálódnak. A melegebb hónapokban a bábból kirepül a bögöly. A nőtény bögöly erősen zümmögő, zezugos repülésével nyugtalanítja a lovakat, marhákat.

A marhabögöly (Hypoderma bovis) másfél centiméter hosszú, szürke fejű barnás, szétálló, keskeny szárnyu fekete légy. Julius és augusztus hónapokban a nőtény bögöly a petéit a szarvasmarha bőrére rakja. A petéből kifejlődő kicsi álca a bőrbe fúródni igyekszik ami élénk viszketést okoz. Az állat megnyalja e viszkető helyeket és lenyeli az ottlevő pici álcákat. Az álcák, melyek részben a torokban, nyelöcsőben megakadnak átfurják a nyálkahártyát; a kötőszövetben vándorolnak. Vándorlásuk közben a gernicsatornába, a hát bőralatti kötőszövetébe jutnak, ahol megakadnak és diónyi daganatokat okoznak. A daganatba genyűsejtek vándorolnak és ezek övezik az álcát, Megéréskor a daganat közepén támadt kerek lyukon át az álca kibukik, a földben bábbá alakul és pár hét múlva kirepül a légy, melynek nőténye újból

petéket rak. Védekezni átható szagu szerekkel lehet, melyekkel forró nyári napokon az állatok hátát bekenjük. A gyakori kefézés (naponta háromszor) szintén hasznos, mert az álcák mielőtt lenyalatnának, lekeféltetnek a bőrről.

Lovaknál a gyomorban egy helyre sűrűn csoportosulva lehet találni a *Gastrophilus equi* álcáit. Ugy veszem észre, ha az élő álcákat esetleg a bőralatti daganatokban levő genyszerű folyadékot összedörzsölve konyhasó oldattal higitva a megfelelő állatok vérebe bocsátjuk, az álcák az ilyen módon oltott állatokban nem tudnak megélni.

Mosl még megemlítem a bolhákat, melyek kutyán, macskán, emberen stb. élőködnek. A talaj porában, a padló réseiben tartózkodnak. Bőrgyulladás, nyugtalanságot okoznak.

A szorgalmas bőrpolás a gyakori fürösztés, a legjobb ellenszer. A kutyákat nyírjuk meg, de csak akkor, amidőn a nyári meleg állandóbb, mert könnyen megfáznak. Előzőleg alaposan megnedvesítjük a bolhától lepett bőrt 2—4% creolin-oldattal, aztán, lóvakaróval néhány kanálnyi benzint besurólunk a szőrök közé úgy, hogy a bőr is megnedvesedjék. Erre a sok bolha mind kimászik a szőrzet külső felületére, melyeket kreolinba mártott nedves kefével letörölünk az állatról. A hosszabb szőröket juhnyíróval, a rövidebbeket nyírógéppel lenyírjuk! A padló réseit, porát gyakori sepréssel tisztítjuk meg. A port, söpredéket ne hintsük a szemétes ládába, hanem a sparherb tűzébe, hogy a tojások, lárvák, bákok mind elpusztuljanak. A bolhák átalakulási és kifejlődési ideje kb. négy hét. A pete alig látható ovális kis tojás. A lárvá lánélküli, fehér, vékony, élénken kigyószerűen mozgó gilisztá alakú állat, amely a különféle állati hulladékokból él. Tizenegy nap múlva bebábozza magát finom hálószerű fonadékba és új-

ból tizenegy nap múlva kiugrál belőle a kifejlett bolha.

Aki lovát marháját, kutyáját, e legyekről, bolháktól mentesíteni akarja és kimerítőbb utbaigazítást kíván, forduljon bármikor hozzám további tanácsért, kezelésért, stb.-ért. Nemes.

Vsakovrstne
surove in svinjske
kože
küpūje po najvišji dnevni ceni
FRANC TRAUTMANN
Murska Sobota Cerhvena ul. 191.

Felhívás!

Mindenik községben egy fióküzlet nyitattik, amelyhez egy megbízható személy (a foglalkozása mellesleges) mint

fióküzletvezető(nő)
kerestetik.

Havi kereset 150—200 Dollár. Folyamadványok: THE NOVELTY—COMPANY, VALKENBURG L., HOLLAND.

Legjobb

kerékpárok

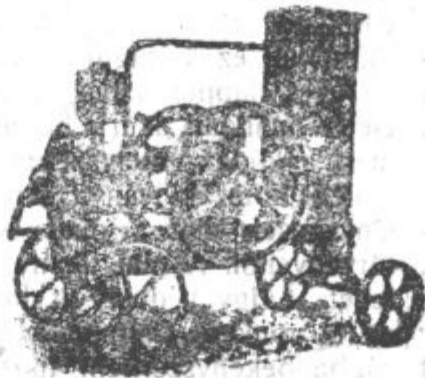
valamint alkatrészek
jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas- és géphereskedésben

Murska Sobota.

A legtökéletesebb és legalkalmasabb
GAZDASÁGI GÉPEKET

motorokat,
cséplőgépeket,
vetőgépeket,
kaszálógépeket,
szántógépeket,
triőröket stb.

a legkedvezőbb árak és feltételek mellett szállít

AGRAR k. d. Zagreb, Draškovičeva 35.